

روح

پرسش: انسان بعد از مرگ کجا می‌رود آیا روح انسان بعد مرگ با ما ارتباط دارد؟
پاسخ:

فهرست مندرجات

- ۱ - رابطه روح با افراد در دنیا
- ۲ - دوموردارتباط بارواح در بیداری و خواب
- ۳ - امکان پذیر بودن رابطه روح مرده یا دیگران
- ۴ - دو روایات در دیدار روح مرده از بستگان
- ۵ - پانویس
- ۶ - منبع

رابطه روح با افراد در دنیا

روح پس از آن که به وسیله فرشته مرگ قبض شد، در جهان دیگری به نام **برزخ** فرار می‌گیرد و ارتباط او با دنیا قطع می‌گردد؛ البته رابطه روح با افرادی که در دنیا هستند، امری **محال** و غیرممکن نیست، اما چنین نیست که روح هر فردی بتواند با هر کسی که بخواهد رابطه برقرار کند، چنان که انسان‌های زنده هم نمی‌توانند با **ارواح مردگان** تماس بگیرند.

دوموردارتباط بارواح در بیداری و خواب

آن چه مسلم است این که ارتباط بارواح در عالم **بیداری و خواب**، برای برخی اتفاق افتاده که به دو مورد اشاره می‌شود:
الف - پیامبر اکرم به **سلمان فارسی** فرمود: هنگامی که مرگت نزدیک شود، مرده‌ای با تو **سخن** می‌گوید در مرضی که سلمان(رض) در آن از دنیا رفت، دستور داد او را به **قبرستان** ببرند؛ با صدای بلند بر مردگان **سلام** کرد و گفت: من سلمان فارسی هستم، **دوست** دارم یکی از شما با من سخن بگوید؛ روح مرده‌ای پاسخ او را داده گفت: هر چه می‌خواهی بپرس، سلمان پرسید: آیا اهل بهشتی یا دوزخ، گفت: بهشتی هستم، هم چنین او درباره چگونگی مرگش و اوضاع احوال پس از مرگ، پرسش‌هایی نمود و پاسخ شنید، سپس فرمود او را به منزل بردند، **شهادتین** بر زبان جاری کردو جان به جان آفرین **تسلیم** نمود. [۱]
ب - در یکی از شهرهای **ایران مرد مؤمن و پرهیزکاری** از دنیا می‌رود، مدتی پس از مرگ به خواب پسرش می‌آید و می‌گوید: پانصد تومان به فلان فرد بدهی دارم، **قرض** مرا پرداخت کنی تا مشکل من برطرف گردد، پسر به این گفته اعتنا نمی‌کند، پس از مدتی دوباره پدرش را در خواب می‌بیند و پدر همان تقاضا را تکرار می‌کند. پسر می‌گوید: شما نشانه‌ای بدهید که **یقین** کنم بدهکاری، می‌گوید: به یاد داری روزی انگشتر من گم شد، هر چه جست و جو کردیم پیدا نشد؛ همان روز بر اثر **باران** فراوان، دیوار اطفاک روی چاه **منزل** خراب شده بود و دو نفری آن را تعمیر کردیم، انگشتر در لابه‌لای گل‌ها در فلان گوشه دیوار است، پسر تا از خواب بیدار شد، آن محل را با تیشه‌های تراشید و انگشتر را یافت، سپس پانصد تومان را به **طلب‌کار** پرداخت نمود. [۲]

امکان پذیر بودن رابطه روح مرده یا دیگران

بنابراین، رابطه روح **مرده** یا افراد دیگر، در مواردی امکان‌پذیر است، لکن چنین نیست که در هر شرایطی این امر تحقق پیدا کند؛ البته از **روایات** استفاده می‌شود که روح مرده در بعضی اوقات، به ویژه در **شب** و روزهایی که انتظار مردگان برای **احسان** و نیکی به آنها بیشتر است، مانند شب‌های **جمعه** و **قدر**، به **خانواده** خود سرکشی کرده التماس می‌کند که به یاد من باشید و به من کمک کنید؛ با سیر کردن گرسنه‌ای و یا پوشاندن برهنه‌ای، مرا یاری کنید، لیکن چنین نیست که **بستگان** وی ندای او را بشنوند، و این هشدار است که باید به **یاد مردگان** بود و با انجام کارهای نیک به **نیت** آنها، کمی از مشکلات آنها در جهان برزخ را کاهش داد.

دو روایات در دیدار روح مرده از بستگان

در مورد دیدار روح مرده از بستگان خود، **روایات** فراوان رسیده که دو نمونه از آنها در این جا بیان می‌شود: ۱. اسحاق بن عمار می‌گوید: از **موسی بن جعفر(ع)** پرسیدم: آیا روح مؤمن که مرده، به **زیارت** خانواده خود می‌آید، فرمود: آری، عرض کردم: در چه مدت و زمان، فرمود: به مقدار رتبه و فضیلتی که مؤمن دارد، بعضی از آنها هر روز به کسان خود سر می‌زنند، بعضی دو روز یک بار، برخی در سه روز یک مرتبه و کم‌ترین فرد **مؤمن** از نظر منزلت، در هر **جمعه** به بستگان و خانواده خود سرکشی می‌کند، اسحاق می‌پرسد در چه ساعتی؟ حضرت فرمود: هنگام زوال خورشید، روح مؤمن وقتی می‌بیند بستگان او در **طاعت و بندگی خدا** مشغول هستند، مسرور و شادمان می‌شود. [۳] در روایت دیگر **امام صادق(ع)** می‌فرماید: هیچ فرد مؤمن و کافری نیست، مگر این که هنگام زوال شمس، به خانه خود می‌آید، هنگامی که خانواده و بستگان خود را مشغول به **عمل صالح** می‌بیند، مسرور می‌شود و **حمد** و ثنای الهی به جای می‌آورد، ولی **کافر** اگر خانواده خود را مشغول به **کار خیر** ببیند، باعث **حسرت و حزن** او می‌شود، زیرا خود او به واسطه ترک اعمال خیر، گرفتار **عذاب** شده. [۴]

پانویس

۱. ↑ بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۲۲، ص ۲۷۴، نشر مؤسسه وفا، بیروت.
۲. ↑ معاد، مرحوم فلسفی، ج ۱، ص ۲۲۲، نشر معارف اسلامی.
۳. ↑ بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۶، ص ۲۵۷، نشر مؤسسه وفا، بیروت.
۴. ↑ بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۶، ص ۲۵۷، نشر مؤسسه وفا، بیروت.

